

Fiqhi ya ‘Ibada yenye picha zilizochorwa

Hukumu za Kiislamu zilizowepesishwa

Tohara | Swala | Funga | Zakat | Hijja

Dr . Abdullah Bahmmam

Tarjama
Dr Abdalla Khatib

Marejeo
Sheikh Salim Barhayan
Ustadh Said Abdu
Ustadh Ahmed Yasin Mustafa
Sheikh Said Bawazir

Zaaka ya fitri

8 Zaka ya fitri

Zaka ya fitri

Zaka aliyoifaradhisha Mtume ﷺ wakati wa kufungua katika kumalizika kwa mwezi wa Ramadhan.

Na imeitwa Zaka ya fitri kwasababu inawajibika pale mtu anapofungua kwa kumalizika mwezi wa Ramadhani.

Hukumu ya Zaka ya Fitri

Zaka ya Fitri ni lazima kwa kila Muislamu anayemiliki siku ya Idi na usiku wake pishi ya chakula cha ziada ya chakula chake cha siku na cha familia yake (nayo ni karibia kilo mbili na nusu).

Na yamlazimu mwenye kutoa Zaka ajitole Zaka nafsi yake, na mke wake, na wale ambao ni jukumu lake kuwalisha, hata mtoto alioko kwenye tumbo la mamake. Na dalili ya kuwajibika kwake ni ilivyopokewa kutoka kwa Ibn Umar radhi za Mwenyezi Mungu zimfikie asema: (Amefaradhisha Mtume ﷺ Zaka ya Fitri Pishi moja ya tende, au Pishi moja ya Shayir (aina ya nafaka) kwa mtumwa na muungwana, na mume na mke, na mdogo na mkubwa katika waislamu, na akaamrisha itolewe kabla ya watu hawajatoka kwenda kuswali (Idd) [1].

(1) Imepokewa na bukhari na muslim.

Tende

Yaliyomo

Ngano

Wakati wa kutolewa Zaka ya Fitri

Wakati bora wa kutoa zaka za fitri ni kutoa siku ya idd baada ya kutokeza kwa alfajiri na kabla ya swala ya Idd na yaruhusiwa kutanguliza kuitoa kwa siku moja au siku mbili kabla siku ya Idd; kwa utkelazaji wa maswahaba. Wala haifai kuichelewesha hadi baada ya swala ya Idd; kwa Hadith ya Ibn Umar iliyotangulia: "Na akatuamrisha tuitoe kabla ya watu kutoka kuswali (Iddi)" Na katika Hadith ya Ibn Abbas ﷺ: "Atakayeitoa kabla ya swala basi ni Zaka inayokubaliwa, na atakayeitoa baada ya swala basi ni sadaka miongoni mwa sadaka" [1].

Kiwango cha kutolewa Zaka ya Fitri

Pishi moja [2]. kwa kila mtu, na kiwe ni chakula cha binadamu (kula) kama mchele, na tende, na ngano, kwa Hadith ya Abu Saii'd Alkhudhry radhi za Mwenyezi Mungu zimfikie asema: (Ilikuwa tunatoa katika wakati wa Mtume ﷺ siku ya Fitri pishi moja ya chakula". Na akasema: "Na kilikuwa chakula chetu ni Shayir (aina ya nafaka), na zabibu, na aqitwu (Maziwa yaliyokaushwa)[3]. na tende) [4]..

Na pishi ni sawa na 3.25kg kulingana na dhehebu la hanafia, ama jumhuri ya wanavyoni ni sawa na 2.040kg.

Na hukadiriwa vile vile kwa kujaza mkono mara nne kwa mwanamume wasitani

Wanaostahiki kupewa Zaka ya Fitri.

Inatolewa Zaka ya Fitri kwa yale makundi manane ambayo kwamba yanapewa Zaka, kwa maana (Zaka ya Fitri) ipo ndani ya kauli ya Mwenyezi Mungu: {Sadaka hupewa (watu hawa) – Mafakiri} (At-Tawbah: 60).

Hekima ya kutoa Zaka ya Fitri.

1. Kumsafisha aliyefunga kutokana na mambo ya upuzi na uchafu, kama ilivyopokewa kutoka kwa Ibn Abbas asema: (Amefaradhisha Mtume ﷺ Zaka ya Fitri kwa aliyefunga ili kumsafisha kutokana na upuzi na uchafu [5]., na ni chakula cha masikini)[6]. Na hii ni kwamba aliyefunga mara nyingi haepukani na michezo, na maneno ya upuzi, na mambo yasiyo na faida katika maneno, basi ikawa hii Zaka inamsafisha aliyefunga kwa aliyoyafanya katika matamshi haya yaliyoharamishwa, au yaliyochukizwa kufanywa, ambayo kwamba yanapunguza thawabu za matendo, na kuharibu saumu.

(1) Imepokelewa na abi daud.
(2) Pishi ni sawa na kilo mbili na gramu arubaini (2.040 grms).
(3) Aqtw: Maziwa yaliyokaushwa.
(4) Imepokewa na Bukhari
(5)Arrafarh Uchafu: Maneno yanayosemwa ovyo.
(6) Imepokewa na Abu Daud.

2. Masikini na mafakiri kupata nafasi nzuri ya kimahitaji siku ya Idd ili kuepukana na kuomba ambako kuna udhalilifu na unyonge siku ya Idd, jambo hili (Zaka fitri) litawafanya wawe na furaha na bashasha, ili washirikiane na watu wengine katika kufurahia Idd.

Mambo muhimu katika Zaka

Kima cha kutolewa Zaka

Asili ya Zaka ni kutoa kitu asili (chakula) katika kilichowajibika kutolewa, lakini yaruhusiwa ikiwa kuna haja au maslahi yanayokubalika kutoa kima chake.

Mahusiano ya Serekali na Zaka

Asili ya Zaka ya mali ni kazi ya mtawala, wala hawaachiwi wanaotoa Zaka na watu binafsi kujifanyia vipimo, basi utawala ukizembea katika jukumu hili itakuwa jukumu ni kwa mtu mwenyewe binafsi (kuangalia utekelezaji wake wa Zaka).

Kuzalisha mali ya Zaka kwa maslahi ya wanaostahiki kupewa Zaka.

Yaruhusiwa kuzalisha mali ya Zaka kwa miradi yenye manufaa yanayorudi kwa wanaostahiki Zaka hiyo, ikiwa hakuna umuhimu wa haraka wa kutumia mali hayo unaopelekea matumizi ya mara moja.

Je katika mali kuna haki isiyokuwa Zaka kwa mfano kama ushuru?

Zaka ni haki ya mzunguko iliokadiriwa katika mali, na ambayo ni lazima wa kutolewa ulazima wa asili ya mali kwa wanaoweza.

*Na katika mali kuna haki nyengine isiyokuwa Zaka, ambayo imejitenga kwa kuwa ni yenye kutokea ghafla, wala haikupimwa kwa kiwango maalumu, wala si yenye kudumu hali yake kama kudumu kwa Zaka, nayo haiwajibiki kwasababu ya mali, bali inawajibika kwasababu nyenginezo, na mali ni sharti ya kuwajibika kwake, na mfano wake ni kulisha wazazi wawili, na jamaa wa familia, na mke, na kuondosha madhara wakati wa matatizo, ikiwa haitoshi kufanya haya mali yalioko katika hazina ya serikali ya kislamu.

*Ushuru hautoshi hata kama itakuwa kiwango sawa na Zaka, kwa maana Zaka ni ibada miongoni mwa ibada, na ushuru ni jukumu la kikanuni, wala mojawapo haitoshelezi nyengine.

https://www.al-feqh.com/sw